

97220

Časti vreden
je
duhovski stan.

Govor pri novi maši čast. gosp. Fr. Pavlina
v Smedniku 17. julija (sedmo nedeljo po
binkoštih) 1887.

Novomašniku in svatom v spomin

poklonil

ANDREJ KARLIN,
nekdanji smleški kapelan.

Ljubljana 1887.

Ponatis iz „Zgodnje Danice.“ — Tisk Blasnikov.

259.78

97220

97220

D7745/1950

252.7

Po njih sadu jih bote spoznali.
(Mat. 7, 16.)

eselite se v Gospodu; še enkrat pravim, radujte se! (Fil. 4, 4.) S temi besedami, dragi verniki, naj vas danes najpervo pozdravim. Nastopil vam je namreč zopet dan slovesen, častitljiv, vesel. Slovesno pojó zvonovi, slovesno se je odela danes farna cerkev in nje okolica, slovesno se obhaja danes služba božja. Več častitih gospodov videli ste pomikati se v cerkev, a njim v sredi vam dobro znanega rojaka, č. g. novomašnika. Veselimo se torej v Gospodu, ker to je dan, katerega je Bóg naredil. Veselimo se, duhovski bratje, nebeški gospodar poslal nam je novega tovariša v svoj vinograd. Z nami bo težo in vročino dneva prenašal, z nami bo eno brazdo rezal, z nami se veselil, z nami se žalostil... Veselita se oče in mati novomašnikova! Skerb dolgoletna je končana, dolgi trud je pozabljen, zadnjo kapljo potú si smeta danes raz trudno čelo obrisati... Kar sta tako iskreno želela, se vama spolnuje: sin predragi skoraj poreče: stopil bom pred Božji oltar... Veselite se brat in sestre, svatje in sorodniki! Gospod ga je vam odvzel in ga soboj zedinil, da bo tudi za vas molil, prosil in daroval. Veseli se tega dné, Smleška fara! Gospod je pretehtal tvoje verste in izmed njih zopet sprejel enega, ki mu bo prinašal najčistejšo daritev, nad katero ima svoje dopadajenje. Veselite se v Gospodu vsi verniki! še enkrat pravim, radujte se!

A čemu še vabiti? Kdaj se nova maša pri nas obhajala hladno, tiho, brez svetega veselja? Slovenci smo veren narod, in kedar novo mašo slovesno obha-

jamo, dobro vemo, da svečanost ne veljá toliko osebi mašnikovi, kolikor stanu njegovemu. Zato ker je stan duhovski od Jezusa postavljen, ker je Zveličar apostolom rekel: izvolil sem vas jaz, da greste in sadú prinesete,.... zato duhovnom, njih naslednikom čast dajemo. Fara, ki svojih duhovnov ne spoštuje, ni vredna, da jih ima. Tako so pisali nepozabljivi knezoškof Slomšek. A vi taki niste. Današnji dan mi je priča, pa tudi skušnja prejšnjih lét, me je učila, da vaše spoštovanje do duhovščine ni bilo zunanje, navidezno, hinavsko, marveč iz vernega serca izvirajoče. In da v tem — kar je samo vam v čast in srečo — ne omahujete, da marveč spoznate, kako ste bili v spoštovanji do duhovnov vedno na pravem potu, želim vam danes pri novi maši razložiti, da

časti vreden je duhovski stan.

Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam! Ne nam, o Gospod, ne nam; ampak svojemu imenu daj čast! Daj, o mili Jezus, da premislivši čast stanú, ki si ga sam na svet prinesel, mi po tvojih mašnikih tebi in tvojemu imenu čast dajemo!

Po njih sadu jih bote spoznali, pravi naš Izveličar. Dobro drevó rodi dober sad, malopridno pa malopriden sad. Bolj natančno pa nam te besede razlaga Izveličar pri zadnji večerji, rekoč apostolom: Jaz sem vinska terta, vi mladike. Apostoli in njih nasledniki, mašniki, so mladike drevesa, čegar korenina in deblo je Kristus. Kakor pa imajo na drevesu korenina in deblo in mladike skupno izveršiti en namen, namreč obroditi obilno sadú, tako tudi Kristus z apostoli in njih nasledniki. Njegovo opravilo je naše opravilo, njegov trud je naš trud, njegov sad je naš sad. Kristus pa je bil poslan od Očeta, kot učenik, duhoven in pastir. To oblast, to službo izročil je tudi svojim naslednikom. Prav tako službo opravlja tudi duhoven. To spoznava verno ljudstvo, ker novomašnika v pesmi tako-le pozdravlja:

Prečastita ti je služba:
Mašnik, Učenik, Pastir;
Z Jezusom bo tvoja družba,
Svetu, boš oznanjal mir.

Čem imenitnejša pa je služba, tem večja čast pristojna onemu, ki to službo opravlja. Oglejmo si duhovno službo. Kakor Kristus, ki je hodil po svoji domači deželi in učil, tako je tudi duhoven

1. učenik. Oznanjuje namreč Kristusov nauk, večno resnico. Preden se je naš Izveličar ločil od svojih apostolov, rekel jim je: Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangelij vsi stvari (Mark. 16, 15), — in učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal! In glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta! (Mat. 28, 20.) Božji nauk, božjo besedo tudi duhoven kot naslednik apostolov oznanjuje. Gospod Jezus Kristus je to resnico nekdanj sam učil, jo poterjeval z neštivilnimi čudeži. Za njim so jo razširjali apostoli po vsem tedaj znanem svetu, in so za Jezusov nauk dali celo svoje življenje. Osemnajststo in več lét je preteklo, odkar so ga prvi kristjanje spoznali; na milijone svetih mož ga je poterjilo s svojo kervjo, še več pa jih je v veselji in žalosti, v sreči in nesreči, v nadlogah in težavah v tem božjem nauku tolažbo in zadovoljnost našlo. Vsi, kolikor jih danes nebesa za svoje izvoljene priznajo, so kazali v življenji, da je nauk, ki od Boga izhaja in k Bogu dovede vsacega, kdorkoli po njem živi. Mnogo res so si prizadevali v teku stoletij krivoverci, da bi oskrunili božjo resnico, a kakor zlato, ki ne zarujavi v teku časa, se je skazala resnica. Napadniki so pozabljeni — nauk Jezusov pa živi neoskrunjen v srcih neštivilnih kristijanov.

Resnico, to oznanjuje duhoven; tudi ti častiti novomašnik jo boš oznanjeval svoje žive dni. O prosi danes pri sveti daritvi vsemogočnega Boga, naj ti očisti srcé in ustnice, kakor je nekdanj ustnice Izaija preroka očistil z gorečim ogljem, da boš vredno in dostojno oznanjal sveti evangelij. —

In kaj bi bilo z nami, ko bi svetega evangelija ne imeli! Kaj bi počeli v veliki svoji revščini, kako bi se tolažili v stiskah in nadlogah, v preganjanji in zaničevanji, kako bi prenašali žalost in betežnost, bolezen in bolečino! V solzah naj bi se topili, žalosti naj bi roke vili, obup naj nam kerči srcé — odkod takrat tolažba? Svet za te ne mara, za tvoje gorjé ne bara, vse te je zapustilo; — le ena luč ti še gorí, luč svete vere. Uči te, da brez volje Božje ti niti en las ne pade

z glave, da pravičnim vse k dobremu sodeluje, da smo vsi otroci nebeškega Očeta, da imamo srednika pri Bogu, ki nam je v vsem enak postal, razun greha, srednika, ki je za nas terpel in nam izgled zapustil, da hodimo po njegovih stopinjah. In ko čuješ, da Kristus sam kliče: kdor hoče za menoj priti, naj zataji samega sebe, naj vzame svoj križ in naj za njim hodi, ko čuješ, da blagruje žalostne, blagruje one, ki zaradi pravice preganjanje terpé, in jim obeta nebeško kraljestvo — o kakó se ti širi serce, kakó se ti slajša jarem, kakó se ti lajša breme! V resnici, dragi bratje in sestre v Kristusu, kaj bi bilo z nami, ko bi Jezusovega nauka ne imeli! Čast torej onim, ki nam ga oznanjajo! To so nam največi dobrotniki. Ne oznanjajo namreč časne sreče, marveč večno resnico, večno srečo. Moje kraljestvo — pravi Jezus — ni od tega sveta. Kakor kraljestvo, tudi resnica. Jezusov nauk ni od tega sveta in ne samo za ta svet. Nebo in zemlja bota prešla, njegove besede pa ne bodo prešle, ne na tem ne na onem svetu. Ako pa že v navadnem življenji človeka, ki resnico govori, v časti imamo, koliko bolj smo dolžni spoštovati onega, ki nam resnico večno, nauk Jezusov oznanja! In to so duhovni. Po vsem svetu je izšel njih glas in na skrajne meje zemlje njih besede. Zato pa že v stari zavezi kliče prerok: O kako lepe so noge oznanujočih mir, oznanujočih dobro!

Časti vreden je duhovski stan, ker je duhoven učenik Jezusovega nauka. Spoštujmo ga posebno s tem, da radi poslušamo in v serci ohranimo besedo božjo. Duhoven po pravici smé reči: Besede, katere govorim, niso moje, marveč onega, ki me je poslal. To ni torej navadna človeška beseda, ki brez sledú v zraku izgine, to je božja beseda, ki mora v serci vašem obroditi stoteren sad v poterpljenji.

2. Še imenitnejša pa se nam kaže služba duhovnikova, če ga premišljujemo kot mašnika. Kaj je mašnik? Srednik, posredovalec med Bogom in vernimi kristijani. Naše darove Bogú daruje, iz nebes pa nam milosti božjih izproša in donaša. Vsi narodi so imeli svoje duhovnike v časti. Kakó spoštljivo postavim se je obnašal Abraham do vélikega duhovna Melkisedeka! In vendar kolik razloček med njim in mašniki nove zaveze! Kruh in vino je Bogú daroval Melkisedek, mašnik pa

daruje v podobi kruha in vina nebeškemu Očetu edino-rojenega Sina Božjega, nad katerim ima največe dopadajenje. Kristus je pri zadnji večerji s svojimi vsegamogočnimi besedami kruh in vino spremenil v svoje lastno telo in kri, ter se tako Bogú daroval. Pristavil pa je takrat imenitne besede: to storite v moj spomin. Dal je takrat apostolom oblast kruh in vino spreminjati v njegovo telo in kri. In ta oblast se je od apostolskih časov s poklado škofovih rok razširila na vse duhovne, in vsak mašnik do konca sveta jo bode sprejel pri zakramentu sv. mašnikovega posvečevanja.

O neizrekljiva čast katoliškega mašnika! Po njegovi besedi Beseda večnega Očeta vsaki dan meso postane in med nami prebiva. V svojih rokah derži mašnik tistega, pred katerim se pripogibajo vsa kolena onih ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo. Daruje Ga nebeškemu Očetu in mu s tem daje čast, kakeršne vsi angelji in ljudje dati ne morejo. Po njem — pravi mašnik — ž njim in v njem je Tebi, vsemogočni Bog Oče vsa čast in slava. — Pri najsvetejši daritvi mašnik Bogu tudi zahvalo izreka, ki je kakor božje dobrote neskončna. *Gratias agamus Domino Deo nostro*: Zahvalo dajajmo Gospodu Bogu našemu. Mašnik daruje tudi v spravo za naše grehe. Po Kristusu prosi, naj nam nebeški Oče odpusti naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom, ker daruje jagnje Božje, ki odjemlje grehe svetta. Slednjič prosi tudi vsega za nas, kar potrebujemo na duši in na telesu. Daj nam — kliče — naš vsakdanji kruh! — Ne pelji v skušnjava, reši nas hudega! In kdo si upa terditi, da ne bo uslišan? Saj vendar prosi v Jezusovem imenu: on po Jezusu in Jezus po njem, in kdaj je še kdo zapuščen bil, ali odgnan, ali neuslišan če je prosil v Jezusovem imenu?

Kdo se bo torej čudil, če sv. Avguštin kliče: Kar angeljem ni dano, je ljudem podeljeno; mašnik daruje to prečudno skrivnost in angelji mu stojé kot služabniki ob strani. Pri sveti maši nebesa stermé, zemlja se čudi, ljudje osupujejo, peklo se trese, hudoba trepetá, angelji pa v svetem spoštovanji molijo (*Sup. psalm*). Sveti očetje torej ne pretiravajo, ako terdé da je služba duhovnova višja mimo službe pozemskega kralja, in sv. Frančišek Serafinski je po pravici terdil,

češ, ako bi srečal angelja in duhovna poprej bi ga pozdravil ko angelja, in pobožni kralji in veljaki se nikdar niso sramovali duhovnike javno z največo častjo odlikovati in jim pri sveti maši streči.

Še bolj očiten srednik med Bogom in ljudmi je mašnik kot delivec svetih zakramentov. Tako naj nas ima vsak kot služabnike Kristusove in delilce božjih skrivnosti (I. Kor. 4, 1). Kar je veljalo o apostolih, prav to velja tudi o mašnikih. Predaleč bi nas peljalo premišljevat zapored nezmerne milosti ki se skozi roke mašnikove stekajo v dušo vernega kristijana. Ne bom omenjal koliko milosti si dosegel, ko te je mašnik oblil s kerstno vodó, ko ti je kot namestnik Kristusov toli in tolikrat klical: Pojdi v miru, odpuščeni so ti tvoji grehi! Ali pozabiti ne smeš tudi danes kako ti je bilo čisto sercé, kako si bil prenovljen v svojem duhu, ko ti je mašnik pervikrat položil nebeški kruh na jezik. Našel sem ga; katerega ljubi duša moja, si klical, in več ga ne pustim. Živim, toda ne več jaz marveč Kristus živi v meni. In kolikrat se je to pozneje zgodilo! Kolikrat se ti je po mašnikovih rokah ravno ta sreča ponavljala! In če boš tako srečen tudi ob svoji smertni postelji mašnika imeti, ki ti poda s sveto hostijo tudi sveto razpelo in te na daljno pot okrepča še s svetim oljem, in ko te bo vže vse zapuščalo in od Tebe hitelo, on pa bo še molil: *Profiscere anima christiana* — odpotuj duša kerščanska, odpotuj v srečno večnost! — če prej ne takrat boš moral spoznati, da to so pravi dobrotniki tvoji, ki te ne zapuščajo ni v življenji ni v smerti, ni v žalosti ni v veselji; da to so pristni tvoji prijatelji, ki ti vedno kličejo: *sursum corda* — kviško serca od koder ti milost in usmiljenje dohaja.

3. In če je mašnik s podukom prižgal v serci tvojem luč svete vere, če je zanetil pri sveti maši in po svetih zakramentih v tvoji duši svetlo upanje večnega življenja, želi tudi vsaditi v serca svojih vernikov pravo kerščansko ljubezen. Kdor ne ljubi — piše sv. Janez (I, 3, 14) — ostane v smerti; kdor pa ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem (I. Jan. 4, 16). Kako pa bo to tretjo težko nalogo opravil? Ako pravi Kristusov naslednik postane. Veče ljubezni nihče nima, kakor če da svoje življenje za svoje prijatelje. To storiti

obljubil je Izveličar v priliki dobrega pastirja. Tak nam je On postal, in dobri pastir svojim vernikom mora vsak duhoven biti. Dobri pastir pa

a) pozna svoje ovce. Takó tudi duhoven v svoji službi spoznava verno ljudstvo, pazi na njih navade in razvade, na njih križe in težave, pazi posebno na one, ki so zašle v puščavo pregrehe, da bi jih tem lože našel, ker prišel je iskat in izveličat, kar je bilo zgubljenega. Svest si je opominjevanja sv. Pavla, ki pravi: Čujte nad seboj in nad vso čedo, čez katero vas je sveti Duh postavil (Dj. ap. 26, 28).

b) Dobri pastir gré pred svojimi ovci. Duhovni pastir tega ne pozabi. Dobro vé, da mora sam biti svojim vzgled kerščaúske ljubezni, vzgled pobožnega življenja. Vé, da mora luč njegovega življenja vernikom svetiti, da mora po besedah sv. Frančiška Saleškega pridigovati ne samo ušesom, marveč še bolj očém. To je seveda težka dolžnost pastirjeva, ki se ložej priporoči kakor stori, tem bolj, ker moramo vsi spoznati, da duhovniki velik zaklad milosti božje nosimo v trohljivi posodi, in da v stanu duhovskem nevarnosti in skušnjave ne minejo, marveč da si hudobni duh le še tembolj prizadeva duhovnika vjeti v svoje zanjke, češ: udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce. A hvala Bogu večnemu, hvala vernemu ljudstvu, ki rado moli za svoje duhovne, iz našega slovenskega ljudstva jih je vzrastlo mnogo, ki so veselje svojim faránom, čast cele škofije in na slavo svete katoliške cerkve.

c) Dobri pastir pelje svoje ovce na dobro pašo. Istotako duhoven. Vabi in kliče stariše: Pustite male k meni priti; zbira otroke okrog sebe, jih uči Bogá spoznati, ljubiti, mu služiti, ga moliti. Trudi se za mladost tem bolj, ker vé, da čegar je šola, tega bo družina, država, svet — ves prihodnji človeški rod. — Uči device, da so skerbne za čistost, da so pametne in se preskerbé z oljem milosti božje, da kader nebeški Ženin pride, jih bo našel čuječe in pripravljene. Uči mladeniče: Ako hočeš v življenje iti, spolnaj zapovedi. Priporoča jim talentov ne zakopavati, ne zapravljeti, kakor zgubljeni sin, marveč ž njimi kupčevati, da bi slehern tudi enkrat zaslišal besede: Prav, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem

zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda (Mat. 25, 21).

Pri vsem svojem delovanji ne gleda na osebo, ne gleda na trud. Trudi se po vzgledu Kristusa za Marijo in Marto, za Jožefa Arimatejca in Nikodema. Želi in prizadeva si pripeljati jih k večji popolnosti. Blagruje sicer mater dobrih otrok, ne prezira pa matere, katere otroci so napčni postali. Smili se mu kakor mati najmljanskega mladeniča — tolaži jo, briše ji solzé raz žalostni obraz.

d) Dobri pastir išče tudi zgubljeno ovco. Prav tako tudi duhovni pastir. Magdalene, celo hudo-delnika na križi se ne straši. Ozdravljati želi gobove, usmiliti se 38 let bolnega in mu na pomoč priti; z ljubeznijo se hoče truditi Samarijanko pridobiti za Jezusa, iz Savla napraviti Pavla. In če je grešnik (po duhovno) tudi že na mertvišči pregreh, ali če ga tudi že skoro k pogrebu poneso, t. j. če je že na potu v pogubljenje, da, če bi tudi že v grobu ležal, to je, če je pokopan v največjih pregrehah: klical bo v grob duhovni pastir: Rečem ti vstani! — In grešniki vstajajo iz grobov svojih pregréh, slepi na duši spregledujejo in revnim na dobrih delih se oznanjuje božje kraljestvo.

e) Kristus dobri pastir je tudi molil za svoje ovce. Tudi v tem ga posnema duhoven. V goreči molitvi prosi, naj jih Gospod ohrani v svojem imenu, naj jih varuje vsega hudega, naj ne pusti, da bi se le ena ovčica pogubila; naj jih posveti v resnici, ohrani v bratovski edinosti in enkrat k sebi vzame v nebesa. In kolikrat moli duhoven! Ne le navadnih molitev vsacega kristjana, kolikrat moli tudi v imenu cele cerkve za vse kristjane in posebno še za sebi izročene!

f) Kristus dal je svoje življenje za svoje ovce. Duhoven mora biti pripravljen ravno to storiti. Z apostolom smé klicati vsak duhoven: Glej, mi smo vse zapustili in za teboj šli. Svojo domačo hišo ostavi, stariše, brate in sestre zapusti, na tuje se podá.... Vidi svojega bližnjega v potrebi, mu pomaga po svoji moči. Žalostne tolaži, z veselimi se veseli in kamorkoli pride, smé klicati (I. Kor. 12, 14): Ne iščem vašega, ampak vas. Kot dober oče vodi svoje otroke, neutrujen učenik jim um vedri, zvest tolažnik jim z

upom navdaja serce, kot usmiljen Samarijan jim celi rane, dušne in telesne. Ni je bolezní, ki bi bila zanj preveč kužna; ni je poti, ki bi bila zanj pregerda; ni zime, ki bi mu bila premerzla; ni vročine prevelike — — s Kristusom je vse premagal... vsem vse postane, da bi vse Kristusu pridobil.

To službo dobrega pastirja častiti g. novomašnik si nastopil z današnjim dnevom. Metal boš poslej svoje mreže, da se bo vanje vjelo rib za nebeško večerjo, okopaval boš vinograd Gospodov, obrezoval boš smokvino drevo, da bo več in več sadu rodilo, s kratka — povsod boš dobrote skazoval.

Veselimo se torej v Gospodu, dragi verniki radujmo se! V časti vreden stan, kakor ste slišali, v stan duhovski poklican je naš novomašnik. Učenik, mašnik, pastir — je njegova služba. Učil bode Jezusov nauk, večno resnico. Daroval bode najsvetejšo daritev nebeskemu Očetu, najsvetejše skrivnosti bo obhajal, svete zakramente, studence milosti božje bo delil. Vodil bo vernike po pravi, če tudi ozki in ternjevi poti proti nebesom. Veselimo se torej današnjega dné, pa veselimo se v Gospodu. V njem pa se bodedo veselili, ako mu svoje veselje v sveti molitvi darujemo. Skoro bode stopil naš novomašnik pred oltar, povzdignil bode svoje roke proti nebu — za-se bode daroval najsvetejšo daritev, za stariše, brata in sestro, za svate in sorodnike za smleško faro za vse verne kristjane žive in mertve, za celo katoliško cerkev. Z imenom spominjal se bode sv. Očeta, slavno vladajočega Leona XIII., posebno zato, da bi jim Gospod življenja dal, dočakati vesel dan zlate maše, katero vsi kristijanje željno pričakujemo. Molil bode iz hvaležnosti za milostnega knezoškofa Jakobaki so mu pred nedavno položili roke na teme v oblast mašniško. Prosil bode kot verl podanik in zvest državljan za svitl. cesarja Fr. Josipa I. Sklenimo pa tudi mi serčne svoje prošnje z njegovimi željami in prosimo vse-mogočnega Očeta nebeškega, da On, ki je začel v njem delo mašništva ga bo tudi končal, da bodo povsod — kakor upamo — pokazali se dobri sadovi, po katerih naj bi ga vsi spoznali kot namestnika vélikega duhovna Jezusa Kristusa, kateremu bodi čast in slava na veke. Amen.

Andrej Karlin.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIZNICA

COBISS

00000393940

